

Rotsklimmen zou in België niet mogelijk zijn zonder de enthousiaste arbeid van onze vrijwillige rotskuisers. Zij zijn het die maandelijks of zelfs wekelijks de klimmassieven onderhouden, nieuwe routes aanleggen en oude vernieuwen. Kobe Bellinkx is op die manier al bijna acht jaar aan de slag bij het Belgian Rebolting Team (BRT) en is dan ook de aangewezen persoon om ons in te leiden in de wereld van het rotskuisen. "Wij geven iets terug aan de klimpsport"

Oorspronkelijk waren de mensen van het BRT verbonden aan de Belgische Alpenclub. Sinds de fusie van BAC en VBSF tot KBF, zijn de BRT-mensen én de rotswerkers van de vroegere VBSF een steeds nauwer samenhangende groep gaan vormen, en heeft Kobe zijn enorme expertise ook volledig ten dienste van de vroegere VBSF-massieven gesteld. Momenteel slaat de benaming "Belgian Rebolting Team" dan eigenlijk ook op quasi de hele Vlaamse groep van rotswerkers

Na de rotskuisers een voormiddag te hebben gade geslagen, kunnen we niet anders dan toegeven dat het een aangename bezigheid lijkt. Meters boven de grond wordt er aan de slag gegaan met alle soorten gereedschap om zo routes te vernieuwen die anders misschien onbeklimbaar zouden worden. En dat alles bovendien met uitzicht op een schitterend stukje Ardennen: er zijn slechtere manieren om je weekend te besteden. Soms heeft het ook iets weg van tuinieren, als Kobe alle planten van de rots begint te wieden in de hoop daar een nieuwe route te kunnen plaatsen. Al is het natuurlijk veel meer dan dat.

Kobe: "Eigenlijk onderhouden we de klimgebieden in de Belgische massieven. Ten eerste is dat het onderhoud van de toegang tot het gebied, de paden. Want de klimroutes moeten natuurlijk bereikbaar blijven. Ten tweede doen we uiteraard ook het onderhoud van de wand: loszittende stenen loskappen die er elk jaar met vorst weer uitkomen en dikwijls op het pad vallen. Ten derde is er ook het onderhoud van de haken, die we na een tijd vervangen wegens slijtage. En daarnaast bouwen we ook aan potentiële nieuwe routes."

Werkdag met Bergpalliaters: heraanleg pad in Pont-à-Lesse na schade door gevallen rotsblokken en verwijderen van losse steen uit de route 'Speedy Gonzales' © Kobe Bellinkx

Kunnen jullie overal in België aan de slag gaan?

Kobe: "Nee. Eerst heb je een milieuvergunning nodig waarin bevestigd staat dat je in een bepaald gebied routes mag maken. Daar is geen weg rond. Het is ook niet zo gemakkelijk om zo'n vergunning te krijgen. Het secretariaat van het KBF houdt zich bezig met dat soort dossierwerk. Wij assisteren vooral aan de praktische kant. Eens we de milieuvergunning hebben, wordt er dikwijls met een bioloog gekeken of er waardevolle planten staan waar je potentiële routes zou willen maken. En dan wordt er afgewogen of de natuur of de klimmer voorrang krijgt. Is het biologische aspect geen probleem, dan kan je daar routes uit gaan zetten. En dan is het aan onze groep vrijwilligers om de rotsen te kuisen en routes te bouwen."

Hoe ben je hier eigenlijk ooit mee begonnen?

Kobe: "Onze ploeg, de BRT, is er gekomen toen Olivier Coenen, een bekend Belgisch klimmer, in 2004 met het voorstel kwam om in Freyr alle oude routes te gaan vernieuwen. Historisch was er namelijk geen kwaliteitscontrole bij het bouwen van routes. Rotskuisers waren vroeger individuen die op eigen kosten routes bouwden, met eigen materiaal dat niet altijd van de beste kwaliteit was. Daarnaast begonnen de haken ook te roesten. Olivier heeft dat toen goed opgestart door ervaren mensen bijeen te zoeken, zoals brandweelrui, hoogtewerkers, klimmers ... en hen lessen te geven. Met die groep begonnen ze in Freyr te werken, maar daar uiteindelijk moeten mee stoppen, omdat er geen milieuvergunning voorhanden was. Toen haakte een deel van die groep af omdat ze eigenlijk voornamelijk in Freyr wilden werken.

En dan is er een nieuwe lichterling gekomen, waar ik ook bij zat, en waarmee we op vraag van de koepel in "Awirs" aan de slag gingen. Dat was een heel oud klimgebied waar niemand meer klom, en dat dankzij ons een nieuw cachet kreeg. We hebben daar een honderdtal routes gemaakt, op vier of vijf jaar tijd. Dat was voor velen onze leerschool. Er zijn daar uiteraard fouten gemaakt, waar we vervolgens uit geleerd hebben. We hebben daar wel zeer gevaarlijke situaties meegemaakt, gelukkig zonder ongevallen tot gevolg."

Wat was er dan zo gevaarlijk aan?

Kobe: "Ik heb daar bijvoorbeeld eens meegemaakt dat ik een barst opmerkte onder een groot rotsdak, boven de plaat waar de route moest komen. Ik stak daar een klein koevoetje in, en dat hele dak bewoog. Ik heb toen mijn touweninstallatie opzij gedaan, nog eens die koevoet gebruikt, en dat hele dak viel gewoon naar beneden.

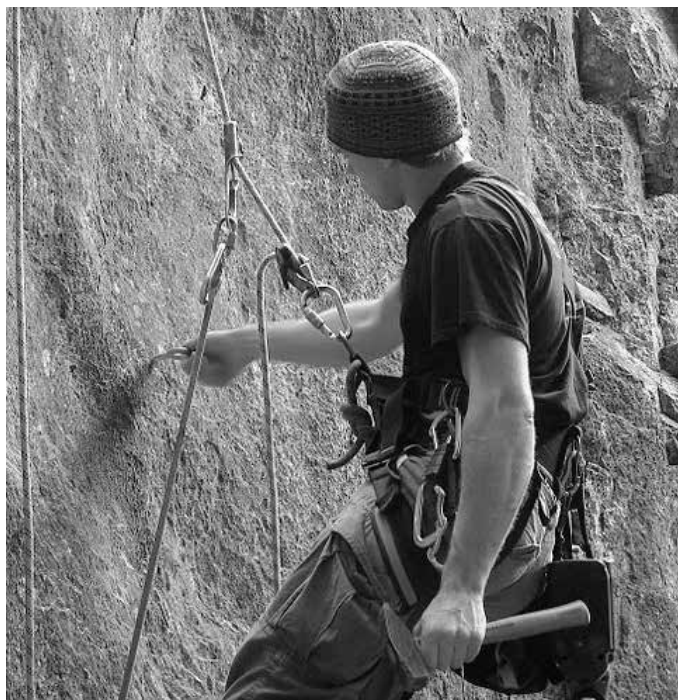
Op de Belgische massieven moet je voor de veiligheid altijd veel poetsen. Het probleem ontstaat dikwijls, zoals die keer in Awirs, dat je een steen boven je hoofd losmaakt en dat die zekere dimensies blijkt te overschrijden, waardoor de kans bestaat dat je met touw en al mee naar beneden gaat. Dat hoort erbij vrees ik. De wijze les is om niet verder af te dalen voor de wand volledig gekuist is van loszittende stenen."

Maak je naast vallende stenen soms nog andere straffe dingen mee tijdens het kuisen?

Kobe: "Elk weekend rotskuisen heeft zijn eigen verhalen. In Awirs maakten we bijvoorbeeld dikwijls dingen mee omdat we daar overnachtten in een sociale woonwijk, waar gewoon op zich vreemde dingen gebeurden. Ik heb ook ooit eens tijdens het kuisen plasticen bloemen rond mijn oren gegooid gekregen. Het was die dag blijkbaar Allerzielen, en toen ik boven aan de rotswand ging kijken, bleek dat de bloemen kwamen van ouders van een basejumper die in de Alpen was omgekomen. De wand die ik aan het kuisen was, was ooit de favoriete plek van hun zoon geweest, en daarom kwamen ze ter nagedachtenis die bloemen naar beneden werpen. Ik had die bloemen terug opgeraapt, maar toen ik hoorde waar ze voor bedoeld waren, heb ik ze natuurlijk terug gesmeten."

Breng je door het rotskuisen schade toe aan de natuur?

Kobe: "Niet per sé. Door de rotsen te kuisen en er planten weg te halen, krijgen bepaalde zeldzame plantjes de kans om daar wortel te schieten. Maar biologie is geen exacte wetenschap, met als gevolg dat wanneer je twee biologen om advies vraagt, je twee verschillende antwoorden kan krijgen. Wanneer we op één manier de biodiversiteit verhogen, is het

Bram Lambrechts bij het behaken van de route 'Joke likes Nutella' in Pont à Lesse
© Joke Ignoul

waarschijnlijk dat we op een andere manier dan weer schade toebrengen aan de natuur. Wat we wel vaak doen, is in samenspraak met biologen afspraken maken over het beheer van de natuur waarin we werken. Dat beheer is noodzakelijk om onze milieuvergunningen te kunnen behouden. Eén keer per jaar bekijken we samen met Bos & Groen of we aan goed beheer gedaan hebben of niet. We bekijken of de biotoop beter is geworden door ons werk, want dat is de bedoeling. We moeten in principe de biodiversiteit verhogen."

Naast het verwijderen van planten, kappen jullie ook stukken van de rots. Kan dat kwaad?

Kobe: "We kappen enkel stukken los die van zichzelf al los zitten. Dat moet, voor de veiligheid van de klimroute. Het is soms wel een moeilijke afweging: wat zit vast genoeg en wat moet weg? Maar veiligheid primeert.

Wat we zeker niet doen is grepen kappen in de rots. Dat is ethisch niet verantwoord in de klimsport. Door grepen te kappen verknoui je vast de harde lijnen van de toekomst, het klimmen evolueert. Stel dat iemand vandaag grepen kapt in een rots, omdat de route te moeilijk lijkt. Dan kan het zijn dat er over twintig jaar een Belgisch klimmer is die deze route wel zou kunnen klimmen zonder die grepen. En dan heb je eigenlijk zijn project afgepakt. Tegenwoordig worden deze reeds gemaakte grepen van 't verleden terug dicht gemaakt, maar dat is ook geen manier van werken. Grepen in rotsen blijven artificieel, dan kan je evengoed in een zaal gaan klimmen."

Er is effectief een groot verschil tussen een rots en een klimzaal.

Kobe: "Een klimzaal heeft zijn plaats natuurlijk. Mocht iedereen zijn tijd op de rotsen willen doorbrengen, dan zou het hier veel te druk zijn. De beste plaats om goed te trainen, blijft sowieso de klimzaal. Dat heeft een plaats in clubsport. Maar wat het klimmen zelf betreft zie je in een klimzaal natuurlijk de grepen, terwijl een rots meer nuance vraagt. De zoektocht naar de oplossing van de puzzel.

Doen jullie soms speciale acties om nieuwe vrijwilligers te vinden?

Kobe: "Op de ecowerkdagen in de klimscholen worden vaak mensen geronseld. Dat zijn lesdagen die over ecologie gaan, en waar een werkdag

op de rotsen aan verbonden wordt. Mensen die het tof vinden, spreken ons aan, waarna we ze een mailtje sturen als we weer een werkdag doen met de groep.”

Is er een klimniveau dat je moet hebben om te kunnen gaan rotsklimmen?

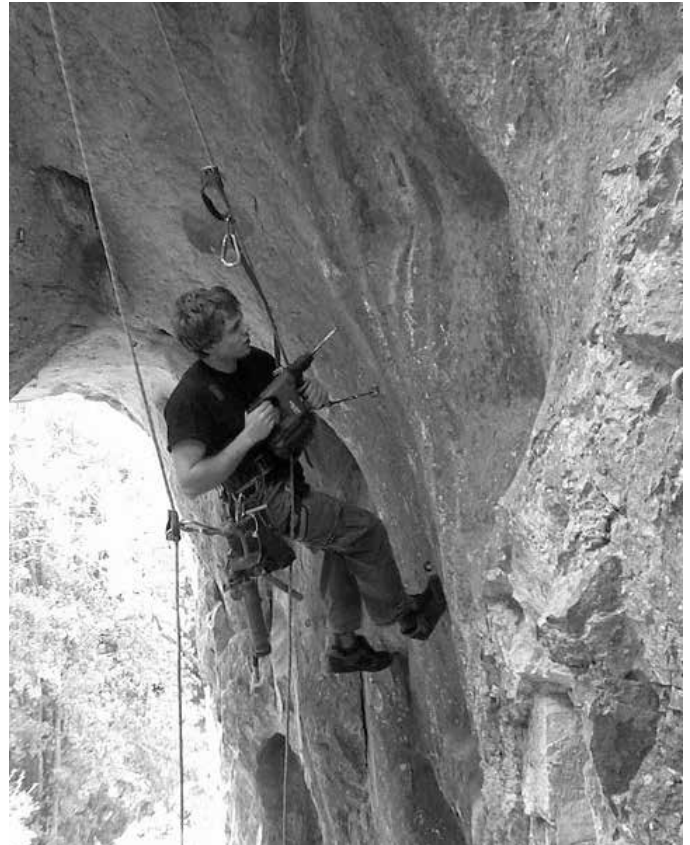
Kobe: “In principe word je ingezet waar je kwaliteiten zijn. Is dat je hoge klimniveau, dan heb ik liefst dat je de moeilijke routes opent die ik niet kan klimmen. Maar als je liever voor de groep komt koken, dan is dat voor ons even goed. Of stel dat je graag aan natuurbeheer doet en bomen wilt helpen omhakken, dan kom je maar op die dagen meehelpen. Je hoeft niet altijd aan de wand te hangen. Sommige mensen hebben daar ook gewoon geen aanleg voor. Dan heb ik ook liever niet dat ze dat doen, want daarmee neem je ook een risico.

Wat wel handig kan zijn, is om overall wat specialisten te hebben. Dan kan je ook je materiaal goed verdelen, want we hebben bijvoorbeeld geen honderd boommachines. Als je tegelijkertijd ook mensen hebt die graag paden aanleggen, dan kan je het werk mooi coördineren.”

Stel dat je het rotsklimmen zou moeten promoten bij mensen, wat zou je ze dan zeggen?

Kobe: “Promoten, zou je dat wel doen? We zijn al met zoveel op de rotsen. De overbevolking op de rotsen vormt zelfs een beetje een probleem. Dat is ook waarom we proberen nieuwe gebieden aan te maken. Zo wordt de overlast op de gebieden die er nu al zijn een beetje verminderd. Als je met vijf mensen in een volledig klimgebied zit, ga je ecologisch geen impact hebben. Als je daar met een klimschool van 60 mensen zit, ligt dat wel anders.

Zelf kom ik vooral naar de rotsen om buiten te zijn, om plezier te maken met kameraden. Wel nuttig plezier: ik wil wel het idee hebben dat ik op het einde van de dag iets moois gedaan heb. Ernstig moet je dit werk niet nemen, want soms is het echt gekkenwerk. Onlangs hebben we allemaal teza-

Bram Lambrechts bij het behaken van de route 'Jägersteak' in Pont à Lesse © Kobe

men 3 à 4 dagen gewerkt aan een muurtje, daar mag je niet bij nadenken. Buiten zijn, bezig zijn en iets nuttigs doen. Daar draait het om.” ▲

TOEGANG TOT DE BELGISCHE ROTSMASSEIEN VOOR KBF-LEDEN

De voornaamste Belgische klimgebieden waartoe KBF-leden toegang hebben:

- massieven beheerd door de KBF, zijnde **Yvoir (Paradou), Hotton, Mozet, Durnal** en **Pont-à-Lesse**
- massieven beheerd door de Club Alpin Belge (CAB), zijnde **Freyr, Beez, Dave, Les Awirs, Grands Malades, Corphalies, Landelies**
- **Goyet**, dat beheerd wordt door de Natuurvrienden Sportfederatie (NVSF)
- **Marche-les-Dames**, beheerd door het Ministerie van Landsverdediging (enkel in het weekend!!)
- massieven beheerd door de Union Belge de Spéléologie: **Bomal, Esneux, Tilff, Bouffioulx**

Als je op individuele basis (jij en je klimmaat) naar de rotsen gaat, hoef je geen toelating te vragen. Als je met je club meegaat (bv. de klimschool), dan zorgt jouw club voor een toelating. Voor alle andere gevallen (je wil een vriendin of familielid meenemen die geen KBF-lid is, je wil met een groep vrienden – niet-leden – naar de rotsen: raadpleeg het KBF-secretariaat – info@klimenbergsportfederatie.be of 03 830 75 00).

Zorg dat je steeds je lidkaart kan tonen op verzoek van een langskomende controleur, ofwel een schriftelijke toelating vanwege de betreffende beheerder (zoniet kan je verzocht worden het klimmassief te verlaten).

Coördinaten van de betreffende beheerder, en informatie over nieuwe routes vind je in de topo's en op de website van de beherende klimvereniging.

Voor KBF kan je terecht bij Koen Hauchecorne (03 830 75 04 – koen.hauchecorne@telenet.be)

Op de klimmassieven houd je je aan de volgende (ecologische) gedragsregels:

1. **Hou rekening met de actuele klimreglementering**
  - Reglementering vind je op de infoborden bij de ingang van de klimmassieven, in topo's en/of bij de aanwezige verantwoordelijken.
2. **Een echte klimmer is niet alleen onderweg**
  - Naar de Ardennen reis je met het openbaar vervoer of carpoolend met vrienden.
3. **Parkeer waar toegestaan**
  - Maak enkel gebruik van de aangeduide parkeerplaatsen.
4. **Blijf op de aangelegde paden**
  - Maak gebruik van de aangeduide toegangswegen.
5. **Klim en laat leven**
  - Heb respect voor de rotsbiotoop, geen grassen of planten uittrekken of dieren verstoren.
6. **Respecteer zones met klimverbod!**
  - In België wordt een systeem van pijltjes en kruisjes geïntroduceerd: de beklimbare zones staan afgebakend (op de topotekeningen en/of op de rotsen zelf) met pijlen; en de niet beklimbare zones met een kruis.
7. **In mei legt elke vogel een ei**
  - Respecteer tijdelijke klimbeperkingen in broedgebied.
8. **Klimrotsen zijn geen vuilnisbelt**
  - Laat dus geen afval achter
9. **Gedeeld plezier telt dubbel**
  - Maak gebruik van lokale diensten (café, restaurant, camping of gîte) of nuttig streekproducten. Steun en persoonlijk stecontact met de plaatselijke bevolking helpt om mogelijke vooroordelen weg te nemen.
10. **Nieuwe klimroutes en onderhoud bestaande enkel in overleg**